

Ból się rodzi

«Czego nie ma w tym czterogodzinnym spektaklu, którego scenarzystą jest reporter "Dużego Formatu" Marcin Kącki! Spektaklu ważnym, niekiedy mocnym, ale często dosłownym, niepotrzebnie mnożącym wątki, historie i cytaty. Studio Radia Tysiąca Wzgórz w Rwandzie, którego prezenterzy walnie przyczynili się do ludobójstwa na Tutsi dokonanego w 1994 r. przez ich sąsiadów z rządzącego plemienia Hutu ("zgnieć karalucha") - staje się studium toruńskiego Radia Maryja. Z podobną retoryką ("Wiecie co się robiło ze zdrajcami w czasie wojny...") i Żydami, feministkami i "lewactwem" w roli "wrogów i zdrajców Polski". Prokurator Carla del Ponte, oskarżająca w procesie o ludobójstwo w Rwandzie, opowiada o sprawczej roli w masakrze, księży i zakonnic i o ochronie, jaką potem dał im Kościół. Wspierający też ustami kolejnych papieży Radio Maryja. Ojca Tadeusza (Filip Perkowski) oglądamy w różnych odsłonach: targi z politykami, uwodzenie słuchaczy, ale też widzów w teatrze, dla których gra na gitarze "Schody do nieba" i tłumaczy, że odbiera strach, daje nadzieję i siłę.

Poetka Zuzanna Ginczanka wydana gestapo przez polską antysemitkę i szmalcowniczkę śpiewa swoje wiersze i cytuje antysemitki "Mały Dziennik" wydawany przed wojną przez ojca Kolbego. Oraz pije z Bogiem - zmęczoną kobietą w średnim wieku, od katolików wołając ostatnio ateistów. A są jeszcze sceny w mieszkaniu pani Haliny - opuszczonej przez zabieganych synów, przez co oddanej na łaskę Radia. Zbliża się Wigilia, w akwarium pływa karp, pani Halina na naszych oczach smaży dzwonka... Oraz wykłady stylizowane na słynne konferencje TED. W pierwszym (wygłoszonym po niemiecku) Hitler przekonuje, że faszyzm umarł wraz z nim. W drugim, kończącym spektakl, filozofka Hannah Arendt już po polsku odwołuje się do tezy o zapisanej w gatunku ludzkim zarówno miłości, jak i nienawiści (ksenofobii). I namawia widzów, by na język nienawiści odpowiadać językiem miłości: budować więzi z rodziną, z sąsiadami...

Toruńscy widzowie dotrwali do końca w komplecie, a potem odpowiedzieli oklaskami na stojąco. Co zrobią po wyjściu z teatru?»

Aneta Kyzioł
Polityka nr 15
10-04-2019